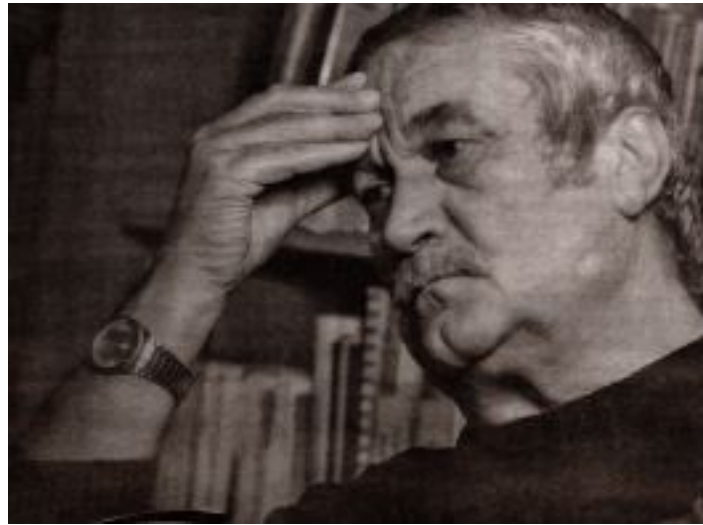

Шкляр, Василь. Чорне сонце [Текст] : [уривок з однойменної повісті] // Літературна Україна. – 2023. – Листоп. (спец. вип. № 3). – С. 6 : фото.

Василь Шкляр — один із найвідоміших і найбільш читаних сучасних українських прозаїків.

За популярність його титулюють «батьком українського бестселера», а за глибину —

«містиком». Його повість «Чорне сонце»

присвячена полку «Азов», із яким письменника

пов'язує тривала історія особистої дружби. У

відсвіті нової фази російсько-української війни

його повість набуває нового значення.

Чорне сонце

(Уривок з

однойменної
повісті) Вран
ці наша колона
зупинилася перед
Іловайськом
недалеко від села
Грабського —
оголосили
перепочинок. Ми
повискакували з

КамАЗів, спершу
переминалися з
ноги на ногу, а
потім зрозуміли, що
це надовго, й пішли
до лісосмуги на
перекур. Посідали
на траві,
повлягалися хто де
бачив і чекали

команди. А її не
було.

— Кого ждемо?
Доки це буде? —
нервували хлопці.

Потім нам
сказали, що
чекаємо
підкріплення:

повинні підійти
танки, бетеери,
важка артилерія.
Мають прибути
навіть два
генерали.

Мабуть, сонце
напекло мені
голову, бо я
подивився у

дальній кінець
дороги, обіч якої
достигали
соняшники, і мені
привиділися два
генерали. Вони
повагом ішли в наш
бік, сяючи
погонами проти
сонця. Фата

морґана. Потім,
глянувши на село,
що видніло на обрії,
я не повірив своїм
очам. Три тополі й
хата під білим
дахом. Це була
наша родинна
хата, що стояла в
селі Тихому Ставі

на Криворіжжі.

«Матінко рідна, —
подумалося мені,
— це ж вони вже
дісталися до мого
села і тепер ми
його

ВИЗВОЛЯТИМЕМО».

Та ні, не може
бути! Але ж диви,

як буває —
точнісінько наша
хата й ті самі
тополі... А потім у
мені озвалися
слова Василя
Симоненка, які
того дня ще не раз
озивалися: і якщо
впадеш ти на

чужому полі,
прийдуть з України
верби і тополі...

Он же вони,
тополі! Прийшли,...

Нарешті нам
сказали, що ніяких
танків і генералів
не буде. Розвідка
повідомила, що

Іловайськ майже
чистий, але треба
його прочесати, бо
сепари, вони ж, як
таргани, можуть
бути в кожній
шпарині. Такий
генеральський
кульбіт не
сподобався нашому

комбатові, але що
мав робити?

Виступив перед
нами, як завжди,
коротко: мовляв,
мужики, зробимо.
Раптом що — ніхто
не буде забутий.
Уперед!

І пішли вперед

мужики —
вісімнадцятирічний
Хома з Волині,
який був сиротою,
мав тільки названу
матір, іще вчора він
їй подзвонив і
сказав: «Мам, я й
після війни не
вернуся додому,

залишуся на
Донбасі, бо тут
мені буде роботи
не менше, ніж
зараз»; пішов
дев'ятнадцятирічни
й ультрас Аксьон із
Луганська, котрий
теж недавно став
сиротою, бо його

зреклися рідні
батьки за те, що
пристав до
бандерівців іще на
Майдані; повів
нашу чоту
двадцятирічний
Гризло з
декалогом
націоналіста під

броником; пішов
трохи старший за
них Сіроманець;
пішов
сорокасемирічний
Маестро,
найдосвідченіший
вояка у нашій чоті,
який ще до цього
побував на трьох

війнах, а бач,
підкорявся
двадцятирічному
студентові Гризлу;
пішов котячою
ходою Єгер,

а там ген далі

пішов наш стратег
Моце, пішла перша
чота першої сотні
— Змій, Джигун,
Петюня, Молдаван,
Босяк, Лисий,
Редіс, Кліма, Ліс,
пішли Тол, Мокрий,
Картман, Рижий,
Колізей, Солдат і

Ліфтер, пішов
Апостол зі своєю
правдою і наукою,
дриблінгом пішов
Футболіст, поруч із
ними —
чистокровний
Кельт і Метро,
який упивався
боєм, як медом,

пішов із найдовшою
бородою Буба.

атож, це йшли
знамениті бородані
першої чоти; а
подивіться- но, хто
вирушав у другій
чоті, — там був сам
Шухевич, іще не
генерал, а вже

вищий за маршала,
потім Мілан, Чечен,
Чек, ішов — ви не
повірите —
Моцарт, а також
Русич, Сидор,
Лемко, Макс і
Муртень, ішов
найпорядніший у
світі Негідник і —

слова з пісні не
викинеш — був там
вояка з іще
химернішим
позивним, ніж
Негідник, це не хто
інший, як наш
балагур
донецчанин Ленін
із такою ж

куценькою
борідкою, як у того
більшовицького
негідника, але він
був із нашої
штурмової чоти, в
якій ще йшли Гал,
Хімік, Ковбой,
Сокира, ішли
Бендер, Ярик,

Глядач, Руна, ішли
Піт, Борода, Муха,
вирушав у цей
веселий похід
Турист, ішов із
власним жеребом у
кишені Фортуна,
ішов — не летів —
Вертоліт, і суворий
Табала, і

добросердий Кузя,
а також Муром,
котрий прибився
до нас аж із Росії,
йшов Хорват, самі
знаєте звідки,
волиняка і
безстрашний
словак Дрозак,
який перед кожним

боєм волав на всю
горлянку: «На
вОйну, курва, на
вОйнуШ»».

Та вОйна недавно
забрала від нас
Березу, забрала
Сокола, Світляка,
але, присягаюся, я
бачив, як вони й

зараз ішли поруч із
нами, і їхня хода
була найстрашніша.

І було любо
глянути на чоту
Кірта із третьої
сотні, де йшли
істинні звіробої
Вовк, Бобер, Сова,

Черв'як, а з ними,
як і годиться,
поруч був Айболіт;
тут також ішли
Сніжок, Акела,
Боб, Шахта, ішов —
ех, якби ви
побачили, як
красиво йшов у цей
танок Танцюрист

— часом зигзагом,
часом
навприсядки,
сумішшю бойового
гопака і танго
смерті, — як
відміряли свої
пантерячі кроки
Чилієць (ні, не з
Чилі), Білорус (так,

сябро), Серб (ні, не
із Сербії, наш),
Партизан,
Сократ—
однокурсник Хоми;
а ще ж рушила
чота третьої сотні:
Демітос, Буйний,
Гюрза, Борман,
Моджахед, Вуйко,

Сиваш, Вевеес,
Малежа, Золотий,
Кіт; пішли нога в
ногу Злий і Палій,
пішли, зрозуміло,
наші командири
Черкас і Троян,
пішов зі своєю
правдою Апостол, і
ніколи ні в кого не

було такого
надійного
прикриття, як у
нас, бо нас
прикривали
черкаські
холодноярці, їх,
цих
шайб-здоровил,
цих чучупаків,

упізнавали здалеку
— Сіті, Амброс,
Бізон (хто ще не
бачив бізонів у
Холодному Яру, то
подивіться),
Адвокат Сліп,
Роло, Заян,
Десант, Блондин,
кияни Вітальос і

Голд, тож нам не
треба було
озиратися, ми йшли
вперед, і сонце по
небі теж за нами
пішло околяса й
пекло, як скажене.
Воно сипало жар з
високості, але я
вже не чув його

палу, жар не
діставав мене
через броник і
каску, тільки
гупало й гупало в
скроні: «Прийдуть
з України верби і
тополі... верби і
тополі... верби і
тополі...»

Агей, генерали!
Ідіть сюди! На
вОйну, курва, на
вОйну! Хто вам
сказав, що місто
чисте, чия це
розвідка донесла у
ваші зарослі мохом
вуха таку брехню,
якщо там у кожній

шпарині — у
льохах, коморах,
хлівах, на горищах
— засіли бойовики.
Чи ви самі до
такого
додумалися? Тоді
за законом
воєнного часу
прошу до стінки,

панове генерали,
чи, як сказали б
козаки-петлюрівці,
до муру, авжеж, на
розстріл, суки, бо
он уже йде до вас
новий міністр
оборони Гризло,
наш
двадцятирічний

ЧОТОВИЙ, у якого на
грудях, зліва, де
серце,
витатуюваний
увесь декалог
націоналіста, він
безпощадний,
тремтіть, суки,
вийміть бакси з
кишень, на тому

світі вони не
ходять, Гризло
вас, підарасів,
порішить особисто,
хоч він, цей юний
хлопчина,
наймолодший
чотовий у сотні, ще
жодного разу не
вжив брутального

слова, він червоніє
від таких слів, ви,
мудаки-генерали,
навіть не
здогадуєтеся, що
на світі є такі люди.

Та коли тут і там
почали рватися
гранати, коли

осколок застряг у
Гризловому
бронезилеті, він,
цей юний хлопчина
з ніжною, як пух,
бородою, підбіг до
Маестро, підбіг до
нашого
сорокасемирічного
діда Маестро,

котрий воював на
четвертій, але вже
на своїй війні,
котрий грав на всіх
інструментах — від
гітари до банджо,
— так ось, наш
чотовий Гризло,
без п'яти хвилин
міністр оборони,

підбіг до Маестро й
сказав таким
голосом, що не
вгадаєш, чи то був
наказ, чи благання:
— Маестро! —
сказав Гризло, —
Прийми
командування
чотою...

Маестро змінився
з лиця, Маестро
підріс на голову,
хоча в його віці
вже не ростуть,
хіба що по службі,
як ось тепер, —
йому довірив
командування без
п'яти хвилин

міністр оборони, у
броннику якого
застряг осколок
якраз на тому місці,
де під захисною
пластиною було
написано:
«Здобудеш
Українську
Державу або

загинеш у боротьбі
за неї», і далі вже
нас повів Маестро.
За ним пішли
Гризло, Єгер,
Сіроманець, а ген
пішов сам Шухевич,
і Хунта. Хунто,
куди ти? —
вернись!!! Ні, не е

пішов, як пішли
уперед Палій,
Мілан, Фінік..

Солдат, пішли Гал,
Змій і тінню пішов
Тінь., пішов я, а зі
мною пішов мій
ровесник

двадцятивосьмиріч
ний Василь

Симоненко, а з ним
пішли верби і
тополі, верби і
тополі, верби і
тополі., а горою за
нами нога в ногу
йшло околяса
розпечене до
білого сонце.

І тоді перший упав

Хома.